

КУЛЬТУРА ТА ПОЛІТИКА: ДОСВІД ТОТАЛІТАРНИХ РЕЖИМІВ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент Винарчук Тетяна Валеріївна

Кафедра: новітньої історії України, 5 корпус, ауд. 323

E-mail: vynarchuk@ukr.net

Засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	032 Історія та археологія ОПП «Історія і політика» Бакалавр						
Статус дисципліни:	За вибором у межах освітньої програми						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2021-22	Рік навчання	4	Тижні	
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – Практичні заняття – Самостійна робота –			
Вид контролю:							
Посилання на курс в Moodle							
Консультації:							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті сформувати у студентів цілісне уявлення про використання культури як інструменту політики, засобу впливу на масову свідомість радянським та іншими тоталітарними режимами

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- Характеризувати архітектуру та інші види мистецтва як засіб тоталітарного впливу на масову свідомість.
- Визначати художні образи в літературі
- , що відображали тоталітарну ідеологію та національну політику.
- Розрізняти у сфері радянської культури ідеологеми, образи через які відбувалось конструювання «нової радянської культури».
- Розкривати значення та місце в національно-культурному опорі діяльність опозиційних тоталітарному режиму українських митців.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання дослідницьких завдань та групових проєктів розміщені на платформі Moodle.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Участь у дискусіях, дебатах та обговореннях проблемних питань, аналіз історичних джерел (тах 5 балів за одне заняття) – на семінарських заняттях впродовж семестру. За семестр максимально за роботу на семінарських заняттях можна отримати 20 балів.

Тестові завдання за матеріалами лекцій (тах 5 бали) – за семестр 4 тестових завдання на платформі Moodle, всього у підсумку – 20 балів.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

Підсумкове тестове завдання за матеріалами лекцій, семінарів та літератури наприкінці семестру на платформі Moodle, максимальна кількість балів - 10.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді аргументативного есе (має 10 балів) виконується за бажанням студента. Темі есе на вибір студента розміщено на платформі Moodle. Студент може написати 1 есе за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle. Термін виконання – до кінця навчальних тижнів семестру.

Аргументативне есе (Standard Argumentative Essay) складається з таких структурних елементів:

- вступу, де студент декларує власну точку зору на проблему, поставлену у заголовку есе;
- щонайменше трьох аргументів на користь власної точки зору, структурованих за принципом SEXI (Statement-Explanation-Example-Importance/Impact).
- висновку, де попередні результати синтезуються та інтегруються у більш глобальний контекст.

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на два теоретичних питання (має 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, кожне має 10 балів.

Практичне питання (має 20 балів) аналіз історичного джерела або матеріалів із ЗМІ.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Дискусії, дебати, обговорення джерел та проблемних питань		5
	Тестове завдання до лекції		5
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Дискусії, дебати, обговорення джерел та проблемних питань		5
	Тестове завдання до лекції		5
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Дискусії, дебати, обговорення джерел та проблемних питань		5
	Тестове завдання до лекції		5
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Дискусії, дебати, обговорення джерел та проблемних питань		5
	Тестове завдання до лекції		5
Есе		До останнього навчального тижня	10
Підсумковий тест		Останній навчальний тиждень	10
Підсумковий контроль (має 40%)			
Теоретичні питання			30
Практичне питання			10
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Архітектура та місця пам'яті як інструмент тоталітарної влади.			
Тиждень 1-3 Лекції та семінари		Обговорення проблемних питань та наукової літератури, дискусії та дебати	10
Змістовий модуль 2. Тоталітарна ідеологія в мистецьких образах			
Тиждень 4-6 Лекції та семінари		Обговорення проблемних питань та наукової літератури, дискусії та дебати	10
Змістовий модуль 3. Герої та моделі поведінки в художніх творах: велич на масову свідомість			
Тиждень 7-9 Лекції та семінари		Обговорення проблемних питань та наукової літератури, дискусії та дебати	10
Змістовий модуль 4. Кіномистецтво, театр та музика в політиці тоталітарних режимів			
Тиждень 10-12 Лекції та семінари		Обговорення проблемних питань та наукової літератури, дискусії та дебати	10

Література та джерела

основна

Історія українського мистецтва: у 5 т. /голов. ред. Г.Скрипник; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. Т. 5. Київ: [ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України], 2006 - 2011.

Історія української культури: у 5 т. / Б.Є. Патон (голов.ред.), В.А. Смолій (ред.). Т. 5. Київ: Наук. думка, 2000 – 2013.

Каганов Ю. Конструювання «радянської людини» (1953–1991): українська версія. Запоріжжя: Інтер-М, 2019.

Кривач Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О Українське мистецтво: Навч.посіб.: У 3-х ч. Ч.3. Львів: Світ, 2003.

Аренд Х. Истоки тоталитаризма. Москва: ЦентрКом, 1996.

додаткова

- Агєєва В. За лаштунками імперії. Есеї про українсько-російські культурні відносини. Київ: Віхола, 2021.
- Асєєв Ю. Стилив архитєктурє Украини. Киев: Будивєльник, 1989.
- Бєрнстєйн С. Воспитанные при Сталине. Комсомольцы и защита социализма. Москва: РОССПЭН, 2018.
- Вєчєрський В. Втрачені об'єкти архитєктурної спадщини Украини. Київ: НДІТІАМ, 2002.
- Плагєнборг Шт. Революция и культура: Культурные ориентиры в период между Октябрьской революцией и эпохой сталинизма. Санкт-Петербург: Журнал «Нева», 2000.
- Реалізм та соцреалізм в українському живопису радянського часу: Історія, колекція, експеримент. Київ: «LK Maker», 1998.
- Советские нации и национальная политика в 1920-1950-е годы: Материалы VI международной научной конференции. Киев, 10-12 октября 2013 г. Москва: РОССПЭН, 2014.
- Черкєс, Б. С. Національна ідєнтичність в архитєктурі міста. Львів: Львівська політехніка, 2008.

Програмні продукти:

Storyboard: <https://www.storyboardthat.com/>

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

MindMeister: <https://www.mindmeister.com>

Prezi: <https://prezi.com/>

РЕГУЛЯЦІ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбєсєди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сєсїї мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до онлайн сесій тощо – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.